מדרבנן א](הוא): כלי חרס שיצא כו׳: ב]כלי אמר רחמנא ולא כלי הוא? שניקב בשורש קטן: כלי נחשת ג] [כו׳] פוחתו [וכו׳]: *והא לאו כלי הוא? ד]דרציף* מרציף. (הוא) אמר ריש לקיש מעיל שניטמא מכניסו בפחות (א) משלש על שלש ומכבסו משום שנא׳ לא יקרע, מותיב רב אדא בר אהבה ה]* העבין והרכים אין בהן משום שלש על שלש אגב ו]אביהן חשיבי; והא בעי שבעת סממנין דא״ר נחמן אמר רבה בר אבוה דם חטאת ומראות נגעים צריכין שבעת סממנין ותניא אלא שאין מכניסין מי רגלים למקדש וכי

שמות כח לב

כריתות ו.

מדרבנן. גזירה דילמא לא אתיא למיקרע רובה אבל מדאורייתא טהורה ומותר להכניסה משום מצות כיבוס: נראה ז] בעיני שחסר מן הספרים דגבי כלי חרס לא שייך לשנויי דמרצף ליה מרצף והאי שיטיא גבי כלי נחשת הוא והכי פריך פוחתו, כלי אמר רחמנא והאי לאו כלי הוא בשעת מריקה ושטיפה: ומשני דרצף ליה מרצף. אחר ח] שפוחתו מכין עליו בקורנס ומחברו וחוזר שם כלי עליו וגבי כלי חרס איכא למימר דניקבו דמתניתין במוציא משקה ליטהר ועדיין כלי הוא לקבל זיתים במס׳ שבת בפרק המצניע (דף צה:): מעיל. של בגדי כהונה שניתז עליו דם חטאת ויצא חוץ לקלעים ונטמא מכניס מקום הדם לפנים: בפחות משלש על שלש. שאינו מכניס שיעור בגד טמא לעזרה לפי שאי אפשר לקורעו ולהכניסו משום שנאמר לא יקרע: העבים. בגד עב: והרכין. פלטר״א שאינו ארוג: אין בהן משום שלש על שלש. דלאו ללבישה חזו ולאו לתקן בהן חלוק אלא לישב עליו וצריך שלשה על שלשה, ומעיל עב הוא כדקי״ל בסדר יומא (דף עא:) חוטן כפול ששה עשר ואפי׳ שלש על שלש יכנים: אגב אבוהון. כשהוא מחובר בבגד, חשוב ג׳ על ג׳ דידיה: והא בעי. דם חטאת שבעה סממנים השנויין במס׳ נדה (דף סא:) לענין כתמים רוק תפל, ט] ומי רגלים ונתר ובורית (ואהל) וקמוניא ואשלג והיכי מעיילינן מי רגלים לעזרה, ואמתני׳ קפריך: ומראות נגעים. שהזקיק הכתוב נגעי בגדים לכיבוס דכתיב וכבסו את אשר בו הנגע: ותניא. בפיטום הקטרת [כריתות ו׳] שאין מכניסין מי רגלים למקדש: הכי

נ״ל כנוס משקה נ״ק

[נ״ל דרציף ליה מרציף]

כלים פכ״ח משנה ח

[כריתות ו.]

מ״מ י״ל דטלית ובגד דשמעתין שאני שהם כלי ושם כלי עליהן וכשנקרעו כיון דאזיל שם כלי מינייהו טהרו לגמרי אבל בבהמה המקשה (חולין דף עב:) מיירי באחיכת בגד דעלמא ואין שם כלי עליו ולא טהר ממגע מדרס אע״פ שטהור מן המדרס ובפ׳ העור והרוטב (שם דף קכג:) פי׳ בקונטרס דהיא דאבל טמא מגע מדרס כשהיה בו ב׳ טומאות מדרס החמורה ומגע זב ואהני החלוקה לבטל המדרס דהא לא חזו ליה ופשא ליה טומאת מגע דחזיא לשלש אצבעות אבל בהעור והרוטב (שם) מיירי דליכא אלא חדא טומאה או מגע זב בלא הכבדה או מגע שרץ ונבלה וחד שמה הוי וטלה טומאה דשלשה על שלשה היא וקריעה מהניא לבטולי שמה מינה ותו לא פש עלה מידי ואין זו שום סברא לחלק בין טומאה אחת לשתי טומאות דכיון שנשאר בטלית שלש על שלש שזהו שיעור טומאת מגע היאך יהיה טהור ובתחילת הסוגיא פי׳ שם בקונטרס טלית שהתחיל בה לקורעה ולבטלה מתורת טלית מאחר שאין ראוי למלאכה ראשונה ואין שמה עליה מיטהרת אע״פ שיש בשירים שלש על שלש ועדיין ראויין לקבל טומאה י] טהרו מטומאתן ראשונה דומיא דכלי חרס דשבירתו מטהרתו ושבריו מקבלין טומאה כדאמר באלו טריפות (שם דף נד:) הן וקרקרותיהן ואין יא] (זו) משם ראיה דהתם מיירי כשייחד השברים אח״כ אבל בלא ייחוד לא כדפרישית שם *ונראה לפרש דקריעה דבגד וטלית מיירי תרוייהו כשקורע קרעים הרבה ואין בכל אחד רוחב שלשה ולהכי קאמר טהורה לגמרי אע״ג שעדיין כל הקריעות מחוברין בסופן לאו חיבור הוא כיון שכל קרע *וקרע יב] שקרע עד רובה של טלית (בפחות משלשה על שלשה) הוי כאילו גמר כל אחד ואחד עד סופן וכגון שלא שייר בטלית באותו מיעוט שלא נקרע כדי מטפורת דאם שייר הוי טמא מדרבנן כדמסקינן הכא וזהו תימה מ״ש דלענין טומאה לא מיקרי בגד מן התורה אע״ג דשייר בה כדי מטפורת ולגבי* חטאת מקרי בגד וכמו כן קשה בסמוך גבי כלי חרס שניטמא יג] [כו׳ טוקבו כו׳] [דפריך] כלי אמר רחמנא והאי לאו כלי הוא ומשני דנקיב ליה בכדי שורש קטן והשתא אמאי לאו כלי הוא שהרי מיטהר יד] מטומאתו ונראה לפרש כיון שמועיל לו ייחוד לאותו בגד ששייר בו כדי מטפורת שלא הבדיל הקרעים על פני כולו ולאותו כלי שניקב בשורש קטן שאם היה מיחדו לזיתים או לרימון היה מקבל טומאה מכאן ולהבא חשיב הוא כלי ובגד לענין דם חטאת כיון דאין מחוסר מעשה אלא ייחוד בעלמא והא דקאמר בסמוך גבי כלי נחשת פוחתו כלי אמר רחמנא והאי לאו כלי הוא ומשני דרציף ליה מרציף אין לפרש כמו דלפיכהו מרציף דפ״ק דשבת (דף טז:) *פי׳ טו] שיתקן הפחיתה שמכה עליו בקורנס ומחברו וחוזר שם כלי עליו דא״כ בגד נמי ליתני הכי שחזר ותפרו לאחר שקרעו אלא ע״כ הוא חשיב בגד חדש וכלי חדש וכאילו אינו ראשון ורציף ליה היינו שהופך לד פנים לגד פנים ולד חוץ לגד חוץ ונעשה תוכו גבו וגבו תוכו ומיטהר בכך מטומאתו וקצת תימה מה שייך טז] באותו שיעור דשורש קטן לענין טהרת כלי שאותו שיעור הוא לענין הכשר זרעים בסוף המצניע (שבת דף צה:) ואם הכלי מיוחד לאוכלין שיעורו בזיתים אבל בשורש קטן לא ואם הוא מיוחד למשקין שיעורו ככונס משקין ובקונטרס פירש דשורש קטן איכא למ״ד שזהו שיעור נקיבתו ליטהר ואי אפשר לומר כן דהא פלוגתא דאמוראי הוא בסוף המצניע (שם דף צה:) דכדי שורש קטן וכדי מוציא רימון ופי׳ שם בקונטרס דפליגי לענין הכשר זרעים דלענין טומאה משנה היא במסכת כלים (פ״ג) דעשוי לאוכלין שיעורו כזיתים ומשקין ככונס משקה ומיהו גם לאותו פי׳ קשה דמתני׳ היא במס׳ עוקצין (פ״ב מ״י) דלהכשיר זרעים בשורש קטן ומפרש ר״ת דלענין למיד פתיל פליגי ליחשב פתח בסתם כלים אבל לענין טומאה לא פליגי ויש לפרש בדוחק דהאי כלי חרס עשוי לאוכלין ולמשקין שהרי מבשלין בו חטאת ויש בו מרק ולכך שיעורו בשורש קטן ואין עליו לא תורת כלי העשוי למשקין ולא תורת כלי העשוי לאוכלין ולא דמי להא דגרסי׳ במס׳ כלים (פ״ג מ״א) העשוי לכך ולכך מטילין אותו לחומרא יז] כזיתים היינו בשעה שמניחים בו משקין יח] אין מניחין בו אוכלין וכשמניחין בו אוכלין אין מניחין בו משקין אלא שמניחין בו אוכלין בפני עצמן ומשקין בפני עצמן אבל הכא בקדירה שמבשלין בה בשר שעשוי להשתמש אוכלין ומשקין על ידי תערובת והא דאין שיעורה ככונס משקה משום דלאכתי ראוי לבשל בה שיכול להניח בשר כנגד הנקב יט] וגם המרק* שהאור מעמיד המרק שלא יצא לכך שיעורה בשורש קטן והאי דלא קאמר בסוף המצניע (שבת דף צה:) שש מדות בכלי חרס משום דמדה זו של שורש קטן קחשיב כ] *(זה) לענין הכשר זרעים ומיהו קשה דבהדיא תנן במס׳ כלים (בפ״ג מ״ב) האילפס והקדירה שיעורן כזיתים ואי הוה אמינא דשיעור זיתים כא] דבעינן מדרבנן הוה ניחא כדקאמר גבי בגד אבל מדאורייתא אם ניקב בשורש קטן טהור:

מעיל שנטמא מכניסו בפחות משלש על שלש ומכבסו. בסוף כירה (שבת דף מז.) גבי בגד עניים לעניים משמע מתוך פירוש הקונטרס בשלש על שלש ביד עשיר דלא מקבל טומאה כלל והא דתנן (כלים פרק כז מ״ב) שלש על שלש לטמא מת היינו דוקא בעניים אבל בעשירים בעי שלשה על שלשה וקשה לר״ת מהך דמעיל דפריך עלה רב אדא מההיא דעבין והרכין והשתא למה לי לאקשויי מההיא והא בגדי כהונה בגדי עשירים הם דאין עניות במקום עשירות ושיעורן בשלשה על שלשה ועוד תניא בפ׳ במה מדליקין (שבת דף כו:) שלש על שלש מניין ת״ל והבגד והתם לא מפליג בין עניים לעשירים לא בקרא ולא בשמעתא ואומר ר״ת דלענין טומאת מת ושרץ אין חילוק בין עניים לעשירים אלא לענין מדרס איירי התם דבעי שלשה על שלשה לעשירים והיינו טעמא דמדרס בייחוד תליא מילתא ואין דרך עשיר לייחד למדרס פחות משלשה על שלשה ואפילו ייחד בטלה דעתו ועוד הביא ר״ת ראיה דבטומאת מדרס הוא דמפלגי בין עניים לעשירים דבמס׳ כלים (פרק כז מ״ב) תנן דבגד מטמא משום שלשה על שלשה למדרס משום שלש על שלש לטמא מת ובעל כרחין בעשירים איירי דאי בעניים הא תנן בפ׳ (כח מ״ח) בגדי עניים אע״פ שאין בהם שלשה על שלשה טמאין מדרס ויש משניות שכ׳ בהן אע״פ שאין בהן שלש על שלש ודומה שהוא טעות סופר*: **מכניסו** פחות משלש. אפילו למאן דאמר בריש כל הפסולין (לעיל דף לב:) ביאה במקצת שמה ביאה שאני בגד הואיל ויכול לחותכו לא חשיב כאילו נכנס כולו: **והא** בעי שבעה סממנין. פי׳ בקונטרס דאמתניתין פריך וקשה דלעיל הוה ליה לאקשויי ונראה דלריש לקיש דוקא פריך דאיירי בבגדי כהונה בהדיא אבל מתני׳ איכא לאוקומה בבגדי הדיוט שיכול להעביר ולכבס ע״י לפון אבל מעיל דכהן גדול אינו יכול לכבסו ע״י לפון משום דאמרינן במסכת נדה (דף סב.) כב] דאפילו לבעא נמי מעבר מיהו אמילתא דרבה בר אבוה גופא דקאמר דם חטאת ומראות נגעים צריכין ז׳ סממנין [נמי] הוה מצי לאקשויי הא אין מכניסין מי רגלים למקדש:

עירה

נ״ל וקרע נקרע עד רובה של טלית בפחות משלש על שלש הוי כו׳ נ״ק וכ״ה בתוס׳ חולין דף עג

קחשיב שם לענין כו׳ נ״ק

[אמס כר״ש מקיים הגי׳ ע״ש]

נ״ל ועוד נ״ל לפרש נ״ק

[נ״ל דם חטאת]

ולא כמו שפירש״י דפי׳ שיתקן כו׳ נ״ק

וגם סמרק עב והאור כו׳ נ״ק

לז א ב מיי׳ פ״ח מהל׳ מעשה הקרבנות הלכה כא:

לח ג מיי׳ שם הלכה כ:

לט ד מיי׳ פכ״ב מהל׳ כלים הלכה ב:

מ ה מיי׳ פ״ח מהל׳ מעשה הקרבנות הל״י:

[נ״ל כלי אמר רחמנא והא לאו כלי הוא כו׳ כך גירסת הערוך בערך רצף וכן איתא ברש״י ותוס׳ דשבת]

מא ו מיי׳ פ״ח מהל׳ טומאת צרעת הל״ט:

מב ז מיי׳ פ״ח מהל׳ מעשה הקרבנות הלכה י:

נושא
מעיל של בגדי הכהונה שניתז עליו דם חטאת צ״ע ונילא״א ויש איסור לקורעו איך מכניסים אותו לכבסו

נושא
שאלה:
מאחר שכיבוס דם החטאת הוא על ידי ז׳ הסממנים וא׳ מהם הוא מי רגלים ואין מכניסים מי רגלים למקדש אוא״ך אין עושים הכיבוס בעזרה

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ בפחות משלשה על שלשה כצ״ל וכן בסמוך וכן ברש״י:

שיטה מקובצת

א] תיבת הוא נמחק: ב] כו׳. נוקבו כלי אמר רחמנא ולאו כלי הוא. ס״א דרצף ליה מרצף: שניקב. ס״א במוציא משקה: ג] כלי נחשת שיצא פוחתו כלי אמר רחמנא והא. תיבות כו׳ פוחתו כו׳ ל״ש נמחק: ד] דרציף ליה מרציף אמר תיבת הוא נמחק: ה] העבים והרכין: ו] אגב אבוהון: ז] נראה. (ס״א ה״ג נוקבו כלי אמר רחמנא והאי לאו כלי הוא הס״ד ומה״ד דנקיב ליה בשורש קטן ואיכא למ״ד במס׳ שבת שזהו שיעור נקיבתו לטהר ומיהו עדיין כלי הוי לקבל זיתים הס״ד ומה״ד פוחתו כלי אמר רחמנא כו׳ ומשני דרציף ליה מרצף הס״ד ומה״ד מעיל כו׳): ח] שפוחתו מקיש עליו תיבת מכין נמחק: ט] תפל ומי גריסין ומי רגלים כו׳ ובורית וקמוניא כו׳ תיבת ואהל נמחק: י] טומאה מתורה תיבת טהרו נמחק: יא] ואין מזו שום ראיה: יב] וקרע נקרע עד רובה תיבת שקרע ל״ש נמחק: יג] שנטמא דפריך נוקבו כלי אמר: יד] מיטהר בכך מטומאתו: טו] שתיקן: טז] אותו שיעור: יז] לחומרא בזיתים דהאיך תיבת היינו בשעה ל״ש: יח] אין. (ס״א א״נ שמניחין): יט] וגם המרק עב והאור מעמיד: כ] קא חשיב ליה לענין תיבת זה נמחק: כא] תיבת דבעינן נמחק: כב] נדה דצפון אפי׳ צבעא את ד׳ נמחק: